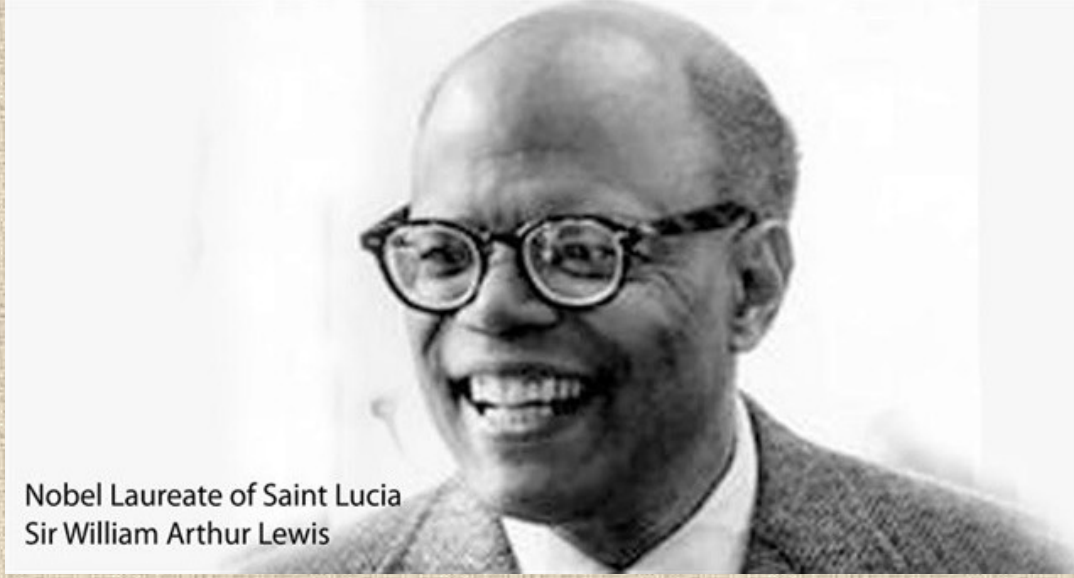

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

Nobel Laureate of Saint Lucia
Sir William Arthur Lewis

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi TARAFINDAN, 1979 yılında **Arthur Lewis'e** (Princeton Üniversitesi, ABD) verilmiştir. Lewis bu ödüle “*Ekonomik Kalkınma ve Daha da Özel Olarak Gelişme Yolundaki Ülkelerin Sorunlarına Yönelik Araştırma Alanındaki Öncü Çalışmalarından*” dolayı layık görülmüştür.

ARTHUR LEWIS - 1979 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: 23 Ocak 1915'te o zamanlar Karayipler'de bir İngiliz kolonisi olan Santa Lucia adasında doğdu. 20. yüzyılın başlarında Antigua'dan İngiltere'ye göç eden anne ve babası ilköğretmenleridir. Yedi yaşındayken babasını kaybetmesi nedeniyle, annesi beş çocuğunu yalnız başına büyütmek zorunda kaldı. Mühendis olmayı isteyen Artur Lewis, bulunduğu dönemde renkli kişilerin devlet dairesine girişlerine engel çıkaran bir İngiliz hükümetinin var olması nedeniyle bu hayaline ulaşamamıştır. Kendisi gibi Antigualı olan karısı Gladys ile Londra'da tanıştı, 1947'de evlendi ve iki kız çocukları oldu. 15 Haziran 1991'de Barbados'ta hayatını kaybetmiştir. Nobel İktisat Ödülünü kazanan ilk siyahidir.

Eğitim-Kariyer: Yedi yaşında geçirdiği bir hastalık nedeniyle birkaç hafta okuldan uzak kalan Artur, bu süre zarfında ilköğretmeni olan anne babasından eğitim almaya devam etmiş ve üç aylık bir süre içerisinde iki yıllık programı tamamlamıştır. Bu öne geçme her ne kadar yaşitlarından daha önce, yani 14 yaşında, liseyi bitirmesine neden olsa da kendisinden her zaman iki-üç yaş daha büyük sınıf arkadaşlarına sahip olması onda “fiziki zayıflık duygusunun” oluşmasına neden oldu. Liseyi bitirdiğinde, bir Britanya üniversitesine girme yaşını tutturamadığından, üç yıl süreyle devlet memuru olarak çalıştı. O yıllarda, İngiltere'ye bağlı kolonilerden bu ülkeye gelen siyah öğrenciler, ya hukuk fakültesi ya da tıp fakültesine kayıt yaptırmaktaydı. Çünkü ancak bu iki fakülteden mezun olanların devlet desteği olmaksızın kendi yaşamlarını sürdürebileceği düşünülmekteydi. Ne var ki, Lewis'in en büyük isteği mühendis olmaktı. Ancak gelecekte bu alanda iş bulamayacağını bilmesi nedeniyle ekonomi ve işletme eğitimi almaya yöneldi. 1932'de burs sınavını başarıyla geçen A. Lewis, 1933 yılında London School of Economics'te işletme bölümünü okuyarak 1937'de lisans derecesini elde etti. Aynı üniversitede 1940 yılında endüstriyel iktisat alanında doktorasını tamamladı. 1938 yılında 23 yaşındayken sansasyon yarattı, çünkü bir zenci olmasına rağmen ona yıllık bir ders verilmişti, bu ona asistanlık yolu açıyordu. 33 yaşındayken Manchester Üniversitesi'ne profesör olarak atandı. Otuz yıl boyunca, hayatı devletteki görevleriyle üniversite arasında bölünmüştür. Böylece sırasıyla Gana başbakanının ekonomi danışmanlığı, West Indies (Antiller) üniversitesi başkanlığı, Karayip kalkınma bankası başkanlığı, Princeton üniversitesinde profesörlük görevlerinde bulundu.

İktisat Bilimine Katkıları: Araştırma alanları esas olarak üç alanda yoğunlaşmıştır: Endüstri iktisadı, dünya iktisat tarihi ve kalkınma ekonomisi. En önemli çalışmaları 1954 yılında yayınlamış olduğu “Sınırsız Emek Arzı ile Ekonomik Kalkınma” adlı makalesi ve 1955 yılında yayınlanan “Ekonomik Kalkınma Teorisi”dir. Özellikle makalesiyle “Düal Sektör Modeli” yada diğer ifadeyle “Lewis Modeli”ni tanıtmıştır. A. Lewis'e göre az gelişmiş ülkelere ilişkin olarak, biri geleneksel (emek arzının bol olduğu), diğeri de modern (endüstriyel firmaların olduğu) iki sektörden meydana gelen düal bir ekonomi söz konusudur. Ekonominin dinamizmi, ancak tarım kesiminden kaynaklanan adeta sınırsız bir emek katkısı sayesinde gelişen ikinci sektörden kaynaklanabilir. Bu makale onu 1950'li yılların başlarında ortaya çıkan kalkınma ekonomisi alanının en önemli teorisyeni haline getirmiştir. Lewis, kalkınma ekonomisi ile ilgili 12 kitap ve 80'den fazla teknik çalışma yapmıştır. Lewis'in özellikle iki çalışması entelektüel tartışmalara yol açmış ve yeni bağımsızlıklarını kazanan devletlerin ekonomik kalkınmalarını desteklemeye odaklanan politikaların oluşturulmasında önemli bir rol oynamıştır.